

descriu els aspectes que, des de la perspectiva botànica, feien més rellevant el projecte. En destacà especialment el rigor seguit en el marcatge de cadascuna de les denominacions, que es presenten amb la indicació de la font en què s'han documentat i amb una caracterització tipogràfica que permet ràpidament prioritzar les denominacions principals respecte de les altres.

La intervenció de Ramon Solsona, filòleg, escriptor i periodista, consistí en una amena presentació sobre els diversos aspectes culturals que s'amaguen rere els noms de plantes. Des de referents bíblics fins a parèmies i expressions populars, Solsona captà l'atenció de l'audiència amb una intervenció ben entretinguda. Destacà la importància de disposar d'una obra com *Noms de plantes*, que pot tenir un ampli públic usuari, des del més especialitzat fins al lector simplement encuriós.

La presentació es clogué amb les intervencions de la directora general de Política Lingüística, Ester Franquesa, que es felicità de poder disposar de l'obra i d'institucions com el TERMCAT, que poden donar continuïtat a projectes complexos com aquest; i del rector de la Universitat de Barcelona, Dídac Ramírez, que expressà la satisfacció de presentar una obra en què havien intervingut tantes persones vinculades a la mateixa universitat, cadascuna aportant-hi la seva expertesa.

Reservem per al final d'aquesta crònica una referència a la figura de Rosa Colomer i Artigas, directora del TERMCAT entre els anys 2002 i 2012, que fou esmentada i recordada per tots els ponents. Una llarga malaltia en va causar una mort prematura, però ella va ser un dels puntals de l'obra presentada, atès que sempre hi va donar suport i sempre va creure que valia la pena dedicar-hi esforços i treballs. No la va poder veure acabada, però l'obra li és ben justament dedicada.

Al final de l'acte, els presents van tenir ocasió de brindar per l'èxit de *Noms de plantes. Corpus de fitonímia catalana*, i de desitjar-se que ben aviat es puguin presentar nous fruits derivats de la feina duta a terme en aquest projecte.

F. XAVIER FARGAS VALERO
TERMCAT

Jornada «Alart i la lexicografia catalana» (10 d'octubre de 2014). — La Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona va celebrar, el divendres dia 10 d'octubre de 2014, una jornada dedicada a la lexicografia catalana i, més concretament, al filòleg rossellonès Julià-Bernat Alart. Aquesta jornada va ser possible gràcies al grup de recerca consolidat Grup de Lexicografia i Diacronia (2014SGR-1328) i al projecte Portal de Léxico Hispánico (FFI2011-24183), i va comptar, també, amb el suport del Departament de Filologia Catalana de la UAB.

La conferència inaugural va anar a càrrec del filòleg Joan Veny, catedràtic emèrit de la Universitat de Barcelona i membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. La seva intervenció, titulada «Lexicografia comparada del segle XVII: els diccionaris de Font, Torra i Lacavalleria», posava de costat les característiques dels tres diccionaris per a l'aprenentatge del llatí: el *Fons verborum et phrasium* (1637), d'A. Font; el *Thesaurus verborum ac phrasium* (1640), de P. Torra; i, finalment, el *Gazophylacium catalano-latinum* (1696) de J. Lacavalleria. Veny va dur a terme una interessant comparació d'aquests diccionaris tot fixant-se en llur microestructura i en el tractament que s'hi observa de diversos aspectes de la llengua: l'ortografia, els estrangerismes, les retrodatacions, els mots fantasma, els neologismes i els fraseologismes.

Tot seguit, Pep Vila Medinyà, investigador de l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes de la Universitat de Girona, va abordar «L'obra dels filòlegs rossellonesos durant el segle XIX. Una renaixença extrasocial». Inicialment, es va referir al context historicosocial de la Catalunya del Nord del segle XIX: una societat afrancesada de pensament, però catalana de sentiment. Així, doncs, mentre es produïa una renaixença catalana al sud dels Pirineus, amb un suport social ampli, al Rosselló es desenvolupava una renaixença «extrasocial», mantinguda per l'Església i alguns intel·

lectuals. Pep Vila va destacar alguns dels filòlegs més rellevants del Rosselló, com per exemple J. de Paçà, P. Puiggarí, J. Perpratx o el mateix J.-B. Alart. Finalment, va suggerir possibles vies de recerca d'aquest període històric i dels seus protagonistes, com ara Josep Santol, el qual va deixar una obra inèdita sobre la història de la llengua catalana.

Després de la pausa, es van reprendre les ponències amb la professora de la UAB, Mar Massanell, sobre l'«Aprofitament de l'*Essai* d'Alart en el *Diccionari català-valencià-balear* d'Alcover i de Moll». Massanell va exposar l'aprofitament minso que el *DCVB* va fer de l'*Essai*. Per començar, l'accés als materials recopilats per Alart va ser indirecte: Alcover i Moll no van consultar les cèdules originals, sinó un article de P. Vidal a la revista *Ruscino* en què reelabora 77 cèdules de la lletra A. A més, els autors del *DCVB* tan sols van agafar 19 de les 77 cèdules inicials i en van fer una segona reelaboració. D'aquesta manera, la ponent va poder fer una comparativa molt interessant del text provinent d'Alart amb relació a les dues reelaboracions esmentades. Gràcies a la reelaboració de Vidal, s'han pogut desentrellar algunes de les fonts que va consultar Alart, atès que les referències amb què estan anotades a l'*Essai* resulten opaques per a l'estudiós d'avui.

A continuació, l'estudiant de doctorat de la UAB Ares Cucurell, va presentar «*Inventari Alart: noves dades, edició i estudi*». La ponent va recordar els precedents d'estudi de l'*Essai* d'Alart: projectes de recerca, articles i, recentment, un treball de màster elaborat per Cucurell. Tot seguit, va projectar deu exemples de noves aportacions de l'*Essai* en comparació amb els dos diccionaris històrics de referència: el *DCVB* i el *DECat*. Aquestes aportacions són en forma de nous lemes, noves acepcions, primeres datacions o noves localitzacions geogràfiques. Per acabar, va presentar la tesi que té en curs d'elaboració, en la qual estableix una metodologia d'edició de l'*Essai*, l'aplica a una part de les cèdules i n'estudia els materials editats.

La conferència de cloenda la va pronunciar el catedràtic de la UAB i membre de la Secció Filològica de l'IEC Joaquim Rafel, amb el títol «*El Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana* i el *Diccionari descriptiu de la llengua catalana*». Gràcies al suport informàtic de què es disposava, el director d'aquests dos projectes va poder mostrar la gran diversitat de cerques que s'hi poden efectuar. A més, va detallar el contingut del *Corpus*, que consta de milers de citacions datades des del moment inicial de la Renaixença fins als anys 80 del segle xx. També va oferir dades numèriques sobre el contingut del *Diccionari descriptiu*.

En definitiva, la Jornada sobre Alart i la lexicografia catalana va ser intensa i plena de nous coneixements, i els assistents en van quedar molt satisfets, especialment pels continguts que s'hi van transmetre.

Ares CUCURELL
Universitat Autònoma de Barcelona

Homenatge a Francesc Vallverdú i Canes (15 d'octubre de 2014). — El dia 15 d'octubre de 2014 es va celebrar, a la Sala Prat de la Riba, de l'Institut d'Estudis Catalans, un homenatge pòstum a Francesc Vallverdú i Canes, membre de la Secció Filològica, que havia traspassat el dia 12 de juny anterior. Era un acte organitzat per la Fundació Congrés de Cultura Catalana, de la qual Francesc Vallverdú era president, i al qual es va adherir l'Institut d'Estudis Catalans.

Va obrir la sessió Joandomènec Ros, president de l'Institut, que, en primer lloc, es va referir a la nombrosíssima concurrència a l'acte, i tot seguit va evocar el record de quan, fa més de cinquanta anys, va conèixer Francesc Vallverdú a la Universitat de Barcelona, on aquest ja feia, aleshores, classes de català. Després el va retrobar a l'Institut d'Estudis Catalans, quan ell, Joandomènec Ros, ja formava part de l'equip de govern i Vallverdú va acceptar la responsabilitat de ser el seu representant prop de les societats filials, que agrupen més de 10.000 socis. Durant set anys va dur a terme una gestió excel·lent, amb plena satisfacció de les societats. No va deixar mai de fer un informe